

VRIJGESPROKEN OM NIET

door

DR. H.F. KOHLBRÜGGE

DR. H.F. KOHLBRÜGGE

Hermann Friedrich Kohlbrügge werd in Amsterdam geboren op 15 augustus 1803. Al vroeg had hij de begeerte om predikant te worden, maar van studie kon voorlopig niets komen, omdat hij moest meewerken in de zeepziederij van zijn vader Hermann Gerhard Kohlbrügge. Zij behoorden tot de Hersteld Evangelisch Lutherse Gemeente.

Later doorliep hij vlot de Latijnse School en het Atheneum te Amsterdam, waarna hij aan de Universiteit aldaar theologie ging studeren en oosterse talen. In 1826 werd hij proponent en hulpprediker van de Hersteld Evangelisch Lutherse Gemeente in Amsterdam. De rechtzinnige meerderheid van de gemeente stemde hartelijk met zijn prediking in, maar de notabelen niet. Het leidde tot een conflict, waarna hij in 1827 werd afgezet.

Kort daarop vertrok Kohlbrügge naar Utrecht waar hij zijn theologische studie voortzette. Hij promoveerde in 1829 met lof tot doctor in de theologie, met een dissertatie over Psalm 45. In datzelfde jaar trouwde hij met Catharina Louisa Engelbert. Daardoor kwam hij nu in financieel gunstiger omstandigheden te verkeren. Hij bracht zijn tijd door met schriftonderzoek en met de bestudering van de geschriften van Luther, Calvijn en Olevianus. Zonder Luther te verloochenen kwam hij tot het inzicht van de juistheid van de gereformeerde leer. Zo groeide hij naar de overtuiging lid te willen worden van de Nederlandse Hervormde Kerk. Maar door zijn afzetting in de Hersteld Evangelisch Lutherse Gemeente weigerde het kerkbestuur hem als lidmaat toe te laten. Dit alles had zijn weerslag op zijn gezondheid, nog verergerd door het verlies van zijn vrouw in 1833. Op medisch advies maakte hij een Rijnreis. Hij kwam toen o.a. in Elberfeld, waar hij een opgewekt geestelijk leven aantrof en met open armen werd ontvangen. Maar ook daar werd hij niet tot het kerkelijke examen toegelaten.

Hij hertrouwde in 1834 te Utrecht met Urselina Philipina, baronesse van Verschuer. Daar leefde hij als ambteloos burger. Op zondagen verklaarde hij de Schrift voor een kring die samenkwam in zijn huis. Ook publiceerde hij veel. Een beroep naar een afgescheiden gemeente wilde hij niet in overweging nemen, omdat hij de Afscheiding van 1834 scherp veroordeelde. Teleurgesteld en in zijn gezondheid geknakt vertrok hij naar Duitsland, waar hij na enig omzwerven weer terecht kwam in Elberfeld. Uiteindelijk is hij daar in 1848 predikant geworden bij de Niederländisch-Reformierte Gemeinde.

De laatste levensjaren waren moeilijk, mede door het sterven van familieleden en vrienden. Na het overlijden van zijn vrouw in 1866 ging zijn gezondheidstoestand achteruit en verouderde hij sterk. Op 5 maart 1875 ontsliep Hermann Friedrich Kohlbrügge in Elberfeld.

Bron: Biografisch Lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 2, pg. 284-288, Kampen 1983)

De preek die u hierbij wordt aangeboden is herschreven in de taal en stijl van het tegenwoordige Nederlands, uit de Bibliotheek Overjarig Koren, 18^e jaargang nr. 11.

-.-.-.-.-

VRIJGESPROKEN OM NIET

door

DR. H.F. KOHLBRÜGGE

'En worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is.'
Romeinen
3:24

Geliefden!

Het artikel van de rechtvaardiging van een zondaar in het gericht van God, alleen uit vrije genade, is zoals u weet de parel of de kroon van de christelijke leer. We zullen deze leer uitvoerig overdenken.

Er is daartoe allerlei aanleiding gegeven. De leugen van de zelfrechtvaardiging zit vast in onze harten en wortelt diep. Vaster dan wij zelf weten. Door onwetendheid en valse schaamte worden veel mensen beroofd van de troost en de vrede van het Evangelie. Zij missen dan ook de kracht van boven, die handel en wandel bestuurt.

Daarom hebben wij nodig dat onze harten vaster komen te staan in de leer van vrije genade, in de levende en bevindelijke overdenking van de genade van de rechtvaardiging.

Wij nemen al de belangrijke delen van deze kostbare leer van de rechtvaardiging bij elkaar. We houden u voor, wat in dit artikel de hoofdzaak is; namelijk wat alle in waarheid over hun zonden verontruste zielen ondervinden, in hun rechtvaardiging voor God of in de dagelijkse toepassing van de verkregen rechtvaardiging.

Wij willen daarbij opzoeken wat de apostel Paulus ons zegt in Romeinen 3 vers 24: *"En worden om niet gerechtvaardigd uit Zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is."*

Eerst vragen we wat de betekenis is van het woord 'gerechtvaardigd' of 'rechtvaardig gemaakt zijn'.

Het was met de Romeinen, aan wie Paulus schreef, net zo gesteld als met ons allen van nature: ze leefden van de ene dag in de andere met een bezwaard geweten, want zij voelden dat ze niet rechtvaardig waren voor God, en niet leefden in overeenstemming met Zijn heilige wil. Zij probeerden hun eigen gerechtigheid op te bouwen en te handhaven door allerlei zelfgekozen en zelfbedachte werken.

Ze meenden op grond van de besnijdenis, die het zegel en sacrament van het werkverbond was, voor Gods aangezicht te mogen naderen. Daarmee dachten ze het hart van de Heere gunstig te stemmen. Ze meenden met deze goede werken, vooral met deze besnijdenis als volbracht werk, hun zonden goed te kunnen maken, om op die manier de verdiende straf te ontlopen.

Als er dan sprake was van rechtvaardiging, beschouwden ze God als Rechter. Dat is Hij ook. Hij moet alle zonden die tegen de allerhoogste Majesteit bedreven zijn, ook met de hoogste straf (de eeuwige verdoemenis) naar lichaam en ziel bestraffen (Heidelbergse Catechismus, vraag 11). Dus we moeten het begrip 'rechtvaardig maken' of 'rechtvaardigen' in juridische zin nemen. Dan betekent het dat God als rechter een mens die om zijn zonden wordt aangeklaagd en tot Hem nadert, zoals de tollenaar in de gelijkenis, zijn straf kwijtscheldt op grond

van een gerechtigheid van een Ander. Dat wil zeggen op grond van een gerechtigheid die niet in de zondaar is, maar buiten hem ligt. De gerechtigheid die voor Gods rechterstoel geldt, is verdiend door Gods eniggeboren Zoon, onze Middelaar en Verlosser, Jezus Christus.

Met onze dierbare Nederlandse Geloofsbelijdenis zeggen we: Wij geloven, dat onze zaligheid gelegen is in de vergeving van onze zonden om Jezus Christus' wil, en dat daarin onze gerechtigheid voor God bestaat. Zo leren David en Paulus ons door te verklaren: Zalig is de mens aan wie God de gerechtigheid zonder werken toerekent (Artikel 23).

De rechtvaardiging van Gods uitverkoren gemeente lag in Gods voornemen, in een nooit begonnen eeuwigheid. Het werd uitgevoerd in de opstanding van de Heere Jezus Christus. Het gebeurt echter ook persoonlijk aan alle gelovigen op Gods tijd in het geweten van iedereen, die eens in het hemelse Jeruzalem zal wonen. Zo'n mens is zeker van de vergeving van zijn zonden en de rechtvaardiging voor God.

De weg waarin Gods kinderen worden gerechtvaardigd voor Zijn rechterstoel, is de weg van geloof en bekering. Onze Heere en Zaligmaker heeft gezegd dat de Heilige Geest, Die Hij door de Vader zou zenden, de wereld zou overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel. Eerst overtuigt de Heilige Geest de mens van zijn zonden en overtredingen. De Heilige Geest doet dat door de prediking van het **evangelie**¹. God weet door Zijn voorzienigheid de geschikte middelen en wegen te vinden die de zondaar ertoe te brengen dat hij het woord aanneemt in zijn hart.

Door de Heilige Geest leert de uitverkoren zondaar inzien hoe groot zijn zonde en ellende is, zodat het geen belijdenis van de lippen is als hij bekent dat hij zondaar is, in zonde ontvangen en geboren. Maar hij leert met een oprecht en verbroken hart bekennen dat hij méér dan alle anderen een zondaar is en de heerlijkheid van God mist.

Dan leert hij bij het licht van de Heilige Geest inzien dat hij alle geboden van God heeft overtreden. Hij buigt diep voor Gods rechterstoel, bewust van zijn zonde en schuld.

De mens leert zijn bedorven en verloren toestand kennen door de één of andere zonde of overtreding, waarvan de Heilige Geest hem, bij het licht van de wet, de gruwelijkheid heeft leren inzien. Daardoor komen zijn vroegere zonden terug in het geheugen. Hij leert inzien dat hij het beeld van God is kwijtgeraakt. Kort gezegd, dat hij midden in de dood ligt en dat er geen kracht of macht in hem is, om daaruit op te staan.

Voordat deze grootste van alle weldaden hem te beurt valt, moet de mens die God rechtvaardigen wil, daar staan als een aangeklaagde; als één die zich vanwege zijn zonden voor Gods rechterstoel geplaatst en aangeklaagd voelt en die ook zichzelf aanklaagt. Daar staat hij tegenover God, van Wie hij de geboden heeft overtreden en tegen Wie hij zwaar gezondigd heeft. Zo staat hij voor Hem als voor zijn Rechter. Deze moet hem rechtvaardig veroordelen en straffen, als Hij geen rechtsgrond vindt, om hem vrij te pleiten van zonde, schuld en straf. Ondertussen zit de Heere in de rechtvaardiging niet op de rechterstoel als een toornige Rechter, maar als een genadige en barmhartige Rechter. Hijzelf heeft de overtreder voor Zijn rechterstoel gedaagd, met het voornemen hem vergeving en genade te geven, en niet om hem te straffen, te verwerpen en te verdoemen.

In de rechtvaardiging hebben we niet te maken met een Rechter die van de mens eist wat hij niet meer heeft. Maar tegen alle verwachting in schenkt Hij de rechtvaardiging voor God in Christus Jezus, onze Heere. Ook bevrijdt Hij hem van de drukkende last van zonde, schuld en straf. Natuurlijk schenkt God zo'n heerlijke weldaad alleen aan degenen die werkelijk boetvaardig zijn en verdriet hebben over hun zonden.

Degenen die genade willen ontvangen alleen om de straf te ontlopen, zonder dat ze het voor-nemen hebben afstand te doen van hun ongerechtigheden, zijn niet oprecht verontrust. Dat zijn alleen zij, die hun zonden van harte betreuren en er graag van bevrijd willen zijn.

O, wat dorsten zij naar God, naar de levende God, zoals een hert naar de waterstromen. Het is hun diepste wens Hem te vinden, als hun God en Zaligmaker om zo verlost te zijn uit de dood waarin zij liggen. De zondaar hoort de luide beschuldigingen van zijn geweten en de aanklachten van de wet. Hij is echt bedroefd naar God en het is God Zelf Die hem bedroefd gemaakt heeft naar God. Hij verontschuldigt zich niet. Hij heeft niets van de wereld op het oog. Maar hij beschuldigt zichzelf. Hij slaat te midden van al zijn bittere tranen het oog naar de hemel, waar hij heen wil.

Het is de Heere Zelf Die de rechterstoel opricht in het geweten van de zondaar. Dan staan alle zonden voor het oog van het geweten genoteerd en er wordt niets gezien dan zonde op zonde en aanklacht op aanklacht. Zodoende weet de mens geen raad meer. Alles is bedorven en men voelt zich ongelukkig. Dat komt omdat de Heilige Geest de zondaar de wet van God voorhoudt. Daar leert men het vonnis van veroordeling schrijven op alles wat men gedaan of gedacht heeft, goed of kwaad. Ja, dat leert hij schrijven met zijn eigen hand. Door het ontdekkende werk van de Heilige Geest, leert de zondaar voor de beledigde gerechtigheid van God bekennen dat hij niets verdiend heeft dan de eeuwige dood. Dat hij zelfs al in de eeuwige dood ligt. Het zijn dan niet alleen de grote en grove zonden die hem voor ogen komen; het zijn ook de geestelijke overtredingen en al de zonden van zijn jeugd en daarna, die hem aanvechten.

Hij leert daar bij het licht van de Heilige Geest, de geestelijkheid van Gods geboden verstaan. Hij klaagt zichzelf aan als een moordenaar, omdat hij de aangeboren neiging voelt om God en zijn naaste te haten. Hij voelt zich een dief en overspeler vanwege het gebod: gij zult niet begeren. En dat niet alleen, maar ook de zonden van nalatigheid getuigen tegen hem. Vol berouw en verbrijzeling van het hart, moet hij zichzelf oordelen vanwege de ongerechtigheden die hij bedreven heeft, maar ook wegens het goede dat hij verzuimd heeft.

Als het geweten dan bovendien ontwaakt, treedt dat ook als een getuige tegen hem op. Het bevestigt de aanklacht van de wet. In het hart klinkt het dan: ja, zo is het, ik heb dit gedaan, gedacht of nagelaten. Het geweten zegt dan: hoe vaak heb ik mijn waarschuwend stem laten horen? Maar u wilde niet luisteren en hebt mijn heilzame raadgevingen overschreeuwd, en zo het zwijgen opgelegd. Tegen alle waarschuwingen en tegen beter weten in, hebt u brutaal gezondigd. Hoe waar is het dat u in Gods gericht op duizend vragen nog niet één antwoord hebt! Zalig is die zondaar die, aangeklaagd door Gods wet en zijn eigen geweten, zich zo diep verootmoedigt dat hij zichzelf leert aanklagen en verdoemen als een goddeloze, die de aanklacht vrijwillig toestemt in plaats van zich te verontschuldigen, te verschuilen of zijn zonde te ontkennen. Zalig is hij die zo blijft liggen aan de deur van Gods genade, op hoop tegen hoop.

Hier krijgt de satan ook de gelegenheid om voor de allerhoogste rechterstoel op te treden en de ontdekte zondaar aan te klagen. Satan stelde vóór hun bekering de zonden voor als een kleinigheid en hielp hen graag de zonden uit te voeren. Maar nu stelt hij diezelfde zonde voor alsof ze groter zijn dan Gods genade en bereidheid om de zonden te vergeven en kwijt te schelden. Om de zondaar tot wanhoop te brengen, probeert hij de zondaar te brengen tot inwendige vijandschap en ongelooft. Hij maakt Gods genade en barmhartigheid verdacht. Maar bij zulke aanklachten en verdachtmakingen blijft het niet. De mens wordt ook nog eens ontdekt aan zijn bedorven en verloren toestand. Hij wordt gewezen op de wortel waaruit al die gruwelijke zonden en overtredingen opkomen. Vanaf zijn geboorte ligt hij in de dood. Hij heeft deel aan de zonde die in het Paradijs plaatsvond, zoals David in Psalm 51 zegt. Daar wordt de mens meer en meer ingeleid in Gods waarheid, zodat hij niets dan zonde wordt in

eigen oog. Hij weet dat hij verloren moet gaan en eeuwig moet omkomen, want hij heeft niets waarmee hij Gods beledigde gerechtigheid kan bevredigen. Daardoor buigt hij diep en het maakt hem arm, ellendig en leeg voor de Heere.

Dit is nu de weg van de Heere met zondaren die hij wil rechtvaardigen, in grote lijnen. Toch is er verschil in Gods leiding met de één of de ander. Zodra een mens door de Heere is stil gezet op de weg, en de Heilige Geest Zijn werk met hem begint, zal de mens, zo lang hij nog niet tot de troost van de rechtvaardiging is gekomen en in zijn geweten nog niet gerechtvaardigd is voor God, zich vastklemmen aan tijdelijke troost, aan herhaalde beloften. Hij zal, ondanks de zuiverste kennis en belijdenis van de waarheid, zich blijven verontschuldigen en bezig blijven om zich in eigen kracht te verbeteren. Hij zal proberen wat verdorven is, weer goed te maken. Hij zal veel goede dingen doen en heilig proberen te leven, zonder echter aan de eis van de wet te voldoen. Zo zal hij proberen zijn eigen gerechtigheid weer op te richten. Dat noemt men dan evangelische heiligmaking. Dit is echter niet de heiligmaking van de Geest, waarover de apostelen steeds schrijven. Hij zoekt het dan hier, dan daar, zonder vrede te krijgen. De aanklagende stem van de wet en van zijn geweten kan niet tot zwijgen gebracht worden. De Heere laat hem dan een tijd begaan, opdat hij door schade en schande wijs zal worden. Dat vertrouwen op eigen kracht kan niet lang duren. De mens zakt al dieper in zijn machteloosheid en ellende. Er blijft niets van hem over dan een verdorde bloem, die te gronde gaat met al zijn hoogmoed, ingebeelde wijsheid en kracht. Nu wordt hij meer en meer bereidwillig gemaakt, om als een arme zondaar, uit enkel genade te worden gerechtvaardigd en zalig gemaakt.

Om dat doel te bereiken, houdt de Heilige Geest niet op Gods wet, vooral in haar geestelijke zin aan de zondaar voor te houden. Maar, tegelijkertijd houdt Hij hem het Lam Gods voor, Jezus Christus, de Gekruisigde, Die te zijner tijd voor vijanden en voor goddelozen is gestorven. Zo leert de arme zondaar van stap tot stap verstaan dat God liever de zonde aan Zijn geliefde Zoon wilde straffen, dan die ongestraft te laten. Hij leert zo hoe groot zijn zonden en ellenden zijn en hoe groot Gods toorn tegen de zonde is.

Er is niets dat het hart van de zondaar zo vernedert en verbrijzelt dan het leren kennen van dat dierbare Lam van God. Wat is de harteloze en gebrekkige gerechtigheid van de zondaar zelf, vergeleken bij het ene volmaakte werk van dat vlekkeloze Lam? Op deze manier leert de zondaar echt het gebrekkige en ontoereikende van al zijn werken en inspanningen kennen. Ook ziet hij hoe groot zijn onmacht is. Zo komt hij ertoe om de Heere in alles gelijk te geven. Hij heeft de schuld aan zichzelf te wijten. Nu ziet hij pas goed in, dat hij met zijn eigen doen en laten verloren moet gaan, als hij het Lam van God en Zijn verdiensten niet als zijn verdiensten leert aannemen tot zijn enige troost in leven en in sterven.

Als de mens zo is aangeklaagd en zijn eigen aanklager is geworden, dan zal hij ook voor Gods Woord buigen en belijden dat hij een goddeloze is en niets meer dan dat, ook al wilde hij nog zo graag rechtvaardig voor God staan. Maar als het voor zo'n arme zondaar een verloren zaak geworden is, laat de Heere hem iets zien wat in zijn hart nooit zou opkomen: de rechtvaardigheid van een Ander, die aan de zondaar wordt toegerekend alsof het zijn eigen gerechtigheid is. Met zijn eigen gerechtigheid is het nu gedaan. Met deze ene gerechtigheid van Christus, de enige die voor God geldt, zal hij voor God kunnen bestaan. Met deze gerechtigheid wordt de arme zondaar bekleed als met een bruiloftskleed. Al zijn zonden zijn nu bedekt voor Gods aangezicht en weggenomen uit zijn hart en geweten. De mens ervaart dat hij door God, zijn Rechter, niet wordt veroordeeld, maar eeuwige kwijschelding krijgt. Zo wordt hij om niet gerechtvaardigd. 'Om niet', zegt de apostel. Hij bedoelt daarmee dat de mens niets teruggeeft aan God. De mens wordt gerechtvaardigd zonder dat zijn werken en waardigheid in aanmerking komen. De zaligheid is dus een gave, een vrijwillig geschenk van Gods barmhartigheid.

Dat 'om niet' betekent dat het niet uit ons voortkomt. De zaligheid is geen gevolg van onze werken of verdiensten, want we kunnen God niets geven wat Hij niet eerst aan ons heeft gegeven. Vóór de rechtvaardiging kunnen we God niets geven, want dan zijn wij dood in zonden en misdaden. In de rechtvaardiging kunnen we dat ook niet, want dan moeten we zeggen dat we met onze deugden en onze zonden niets dan verloren zondaars zijn. En onze vrijspreking is niets anders dan een daad van Zijn vrije goddelijke genade en ontferming in de Heere Jezus Christus. Ook na de rechtvaardiging kan de zondaar God niets aanbieden vanuit zichzelf, want Hij heeft alles van tevoren aan ons gegeven. Zo blijven we steeds afhankelijk van Zijn vrije genade over ons in Christus Jezus. Zo lang wij onze zonde en ellende nog niet echt kennen, kunnen we dit ook niet echt aannemen en geloven. Maar langzamerhand weet de Heere het ons wel te leren dat wij in onszelf in alle opzichten onbekwaam zijn en blijven tot enig goed. De gerechtigheid is een veel te grote zaak. Die kunnen we niet meer met ons monniken- of bedelaarswerk verdienen.

Wat is echter de grond, de eeuwige rechtsgrond, waarop God zo genadig is, dat Hij de zondaars een onverdiende rechtvaardigheid schenkt en toerekent, terwijl hij het tegendeel verdiend heeft? Wie of wat heeft God bewogen om zo barmhartig en zo genadig te zijn, voor een zondaar die niets verdiend heeft dan de eeuwige dood? De grond van onze rechtvaardiging is Gods genade, zijn vrije ontferming. Zijn grondeloze barmhartigheid! Zoals de apostel in de tekst zegt: *uit genade*.

De liefde van God is de enige grond en de eeuwige grond; het is Zijn ontfermende liefde. Hij is in Christus Jezus overvloedig geweest over de Zijnen. De schatten van deze genade zijn voldoende om miljoenen van onze zonden en overtredingen uit te delgen. Het is op grond van deze grote barmhartigheid dat God genade **vóór**² recht laat gelden, en de zonde, de schuld en de straf van ons afneemt. Daarom zal hij, die zich vermoeid heeft met het lopen in de wegen van eigengerechtigheid, wel blij worden als hij de liefelijke woorden hoort: 'uit genade' en 'om niet'.

De andere grond is Degene die onze rechtvaardiging verdiend heeft: Christus! Want God oordeelt eerlijk in Zijn gerechtshof, en wat Hij uitspreekt is een rechtvaardig vonnis! Hij spreekt ons vrij van zonde en schuld, maar zonder dat het ten koste gaat van ook maar iets van Zijn heiligheid en rechtvaardigheid. Als Hij de zondaar vrijspreekt, laat hij hem ook zien waar zijn zonden zijn gebleven. Wie de Wet voor hem heeft vervuld. Wie zijn schuld op Zich genomen en gedragen heeft. Wie het is Die God Zijn eer heeft teruggegeven en de gekrenkte gerechtigheid hersteld heeft. Het is de Heere Zelf, Die de zondaar de ogen opent, om Christus te zien als het Lam van God aan de rechterhand van de Vader in de hemel als zijn Borg, Middelaar en Voorspreker. Dan leert de zondaar zien hoe de straf, die ons de vrede aanbrengt op Hem lag als op onze Borg, en hoe de Heere al onze ongerechtigheden op Hem deed aanlopen.

O, wat een licht, wat een vreugde, wat een leven en zaligheid ontstaat er in de ziel, die er oog voor heeft, om te zien hoe het door hem verdiende doodsvonnissen voltrokken is. Niet aan hemzelf, maar aan Gods eniggeboren Zoon, Die de oorzaak van het eeuwige leven is geworden door Zijn dood, voor allen die gebonden zaten in het land van de schaduwen van de dood.

Dan wordt in werkelijkheid de gerechtigheid van Jezus Christus gezien als de enige die voor God geldt. Dan ziet de zondaar die zijn zonden belijdt, in Hem de verschenen Zaligmaker en Verlosser, de tweede Adam, die alles heeft teruggebracht wat wij in de eerste Adam hadden verloren.

Dan ziet de ziel Hem als de enige Profeet, als de enige Hogepriester, als de enige Koning van gerechtigheid en van vrede. Als de Immanuël, als de Zaligmaker en Verlosser van arme en ellendige zondaren. Als de sterke God, Die, zoals de mensen van vlees en bloed zijn, ook vlees en bloed is geworden, opdat Hij door Zijn dood de duivel, dat is degene die het geweld van de dood had, teniet zou maken. Dan krijgt hij oog voor de onschuld van de Heere Jezus Christus, Zijn vrijwillige overgave, Zijn verzoenend lijden en sterven aan het kruis. En dat alles voor goddelozen en in de plaats van goddelozen, die Hij zo rechtvaardig maakt, dat Hij voor hen geworden is, wat zij zijn, zodat zij in Hem zouden zijn wat Hij is.

Verder leert de ziel in de Heere haar Zaligmaker kennen zoals Hij ‘overgeleverd werd om haar zonden, en opgewekt om haar rechtvaardigmaking’, Romeinen 4:25. Zo gaat zij **begrijpen**³ dat God de Vader het bewijs heeft gegeven in de opwekking van Jezus Christus uit de dood, dat Hij door Zijn eniggeboren Zoon een volkomen betaling heeft ontvangen voor de zonden van het volk. Want Paulus zegt: Indien Christus niet opgewekt is, is uw geloof tevergeefs en bent u nog in uw zonden, 1 Korinthe 15:17.

Maar nu Christus is opgewekt. Daardoor is het bewijs geleverd dat Hij rechtvaardig is verklaard en bevrijd van de zonden van Zijn volk, die Hij vrijwillig op Zich genomen heeft. God de Vader heeft, door Hem op te wekken uit de dood, plechtig het getuigenis afgelegd dat Hij, als Rechter, met al Zijn kinderen verzoend is. De vrijspraak die door Christus’ opstanding tot stand is gekomen, is de grond van onze rechtvaardigmaking. Want doordat onze Borg, ons Hoofd, vrijgesproken is, zijn ook allen die bij Hem horen vrij! In en door Hem.

Als onze God ons nu de rechtvaardigheid van Christus schenkt en toerekent, doet Hij dat op een grond waarbij niets van Zijn gerechtigheid gekrenkt wordt. Hij blijft dus volkomen heilig en rechtvaardig wanneer Hij ons de zonden vergeeft. De rechtvaardiging krijgt de mens dus ‘om niet’, uit pure genade. Toch liggen er verdiensten aan ten grondslag. Maar die verdiensten zijn niet de onze, maar ze zijn volbracht door Jezus Christus, onze Heere. Daarom zijn ze heilig, volkomen, zonder smet of gebrek.

Weet u, geliefden wat het belangrijkste werk van de Heilige Geest is? Het is Zijn werk deze door Christus verworven verdiensten in de ziel van de mens te verheerlijken. Zo brengt Hij de zondaar tot de levende kennis van Christus, Die alleen ons leven is. Want de Heere wil Zelf het geloof in deze rechtvaardigheid geven, waarover wij lezen in Rom. 3 vers 28: “Wij besluiten dan, dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt, zonder de werken der wet”.

Dit levende, door God gegeven geloof is het enige dat Christus in waarheid aangrijpt als het Anker van de ziel. Zo is het geloof het enige waardoor wij deel krijgen aan Christus en al Zijn verdiensten, zodat die ons toegerekend en geschonken worden. Net of wij die zelf volbracht hadden. En dit is de enige weg waarop wij echt kinderen van God worden en daarom ook erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Jezus Christus de Heere.

Ik herhaal het, geliefden, het is de Heilige Geest, Die dat geloof in ons werkt en Die ons vervult met een sterk verlangen, ja een brandende dorst naar onze Verlosser en Zaligmaker om Hem te mogen omhelzen, en aannemen voor alles waarvoor Hij ons door de Vader is gegeven. Op deze manier leren we begrijpen wat ermee bedoeld wordt om door Christus tot de Vader te gaan. Op die manier leren we de woorden van de apostel in Hebr.7 vers 25 begrijpen: Waarom Hij ook volkomen kan zalig maken degenen die door Hem tot God gaan.

Deze levende kennis van Christus, zoals de Heilige Geest die aan de ziel geeft, wekt ook liefde tot de Heere op. De Heilige Geest trekt de ziel meer en meer tot Hem, door haar telkens

weer voor te houden, wat voor een Borg en Verlosser zij in Christus heeft. Ook leert de ziel hoe ze steeds weer in genade zal worden aangenomen, wanneer zij voor Gods aangezicht verschijnt met Christus en de rechtvaardigheid die door Hem volbracht is. Tegelijkertijd wekt de Heilige Geest een voortdurend sterk verlangen op naar de Heere Jezus Christus, zodat die ziel zonder Hem niet leven kan. Het door God gegeven en door de Heilige Geest gewerkte geloof komt daarin tot uiting, dat de zondaar steeds dieper en dieper voor God in het stof buigt. Hoe meer hij de gruwelijkheid van zijn zonden leert inzien, hoe dichter hij gebracht wordt bij het bloed van de verzoening, dat betere dingen spreekt dan het bloed van Abel. Zo is er in het hart een sterk verlangen, dat zich uit in zuchten, smeken, tranen en gebeden. Op sommige momenten ook in een heerlijke en hemelse vreugde. Zo komt de ziel tot God, getrokken en gedreven door de Heilige Geest en ziet in Christus alleen de eeuwig geldende betaling.

Nu leert de ziel pas echt die boetepsalmen en -liederen zingen die hij vroeger met de lippen meezong, maar niet met het hart, omdat hij ze toch niet begreep. Zo komt de zondaar toch tot God met Christus' bloed. Zo leert hij geloven in Zijn Naam. Om die Naam, die grote en heerlijke Naam leert hij aanhouden als een verloren zoon, als een tollenaar, als een kwaaddoener: Heere, denk aan mij! Heere, wees mij, arme zondaar, genadig.

Gods leiding is soms zeer verschillend in het leven van Zijn kinderen. Sommigen gaan met de Heere Jezus werken voor de troon van genade, bij anderen blijkt het geestelijke leven meer uit hun verlegenheid en nood. Sommigen ervaren veel van Gods invloed op hun leven, anderen ervaren dat minder sterk, zodat de één meer, de ander minder gelovig toe durft te grijpen. Maar hoe de leiding van God hierin ook is, allen komen hier in dit leven voor Gods rechterstoel te staan. En dan worden allen die de Vader tot Christus heeft getrokken, om in Hem gerechtigheid en kracht te vinden, vrijgesproken en gerechtvaardigd. Dan ontvangen zij genade en vergeving van alle zonden. Al hun beschuldigers moeten nu verstommen. Zij worden afgewezen met al hun aanklachten. Het is namelijk de Heere Zelf Die de ziel vrijspreekt en rechtvaardigt. Hij neemt hem aan als kind en erfgenaam. Hij bekleedt hem met het kled dat Hij Zelf voor hem gemaakt heeft. Dan wordt de liefde van God uitgegoten in zijn hart, door de Heilige Geest, Die hem gegeven is en Die in de Zijnen als in Zijn tempel binnentrekt. Dan vervult de Geest het hart met de vrede van God die ieders verstand te boven gaat. Want dan is de ziel door almachtige en onverdiende genade opgenomen en vrijwillig overgegaan in het eeuwigdurende verbond van genade. Zo lezen we het in Jesaja 54 vers 7-10: Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten; maar met grote ontfermingen zal Ik u vergaderen. In een kleine toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen; maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij over u ontfermen, zegt de Heere uw Verlosser. Want dat zal Mij zijn als de wateren van Noach, toen Ik zwoer, dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan; also heb Ik gezworen, dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal. Want bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer.

Zo'n rechtvaardiging gebeurt maar één keer voor Gods rechterstoel. Maar de Heere houdt niet op van nu af aan de Zijnen te onderwijzen in het gebruik en de troost van deze ontvangen genade. Hij bevestigt en verzegelt deze troost aan hun zielen. Niet allen die door God gerechtvaardigd zijn, weten dit direct of scheppen er voortdurend troost en verkwikking uit. Velen zijn nog bang, bij verreweg de meesten wordt de troost van hun rechtvaardiging bestreden door harde aanvechtingen en innerlijke duisternis. Maar daarover geen nood! Omdat het bij zoveel mensen zo gaat, die God gerechtvaardigd en vrijgesproken heeft, wordt Hij niet moe om de verdrukte ziel te verkwikken. De benauwden van geest zet Hij in de ruimte. Wie treuren, geeft Hij troost. Wie aangevochten worden geeft Hij rust. Wie bedrukt is, verblijdt Hij opnieuw door de lieflijke stralen van de Zon der gerechtigheid. De stervenden geeft Hij het

eeuwige leven midden in het dal van de schaduwen van de dood. Zo kan de Heere op een heerlijke en koninklijke manier de vrijgesproken ziel ook van stap tot stap van de haar geschonken vrijspraak en vergeving van de zonden verzekeren. Dan begint ze opnieuw te zingen, te prediken en te jubelen van Gods trouw en waarheid. Ze gaat de vastheid van Gods eeuwig vredesverbond roemen.

In zulke wegen begint de Heilige Geest met de geest van de Zijnen te betuigen dat zij kinderen van God zijn, erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Jezus Christus en dat ze dat ook zullen blijven. God Zelf geeft hun Zijn Geest tot zegel en onderpand van hun rechtvaardiging voor Zijn rechterstoel. Die geeft hun de zalige verzekering dat het recht op het eeuwige leven, dat zij tegelijkertijd met hun rechtvaardiging en de vergeving van hun zonden ontvingen, hun nooit of te nimmer zal kunnen ontnomen worden.

Na deze behandeling van de leer van de rechtvaardiging van zondaars in Gods gericht, wordt het aan u overgelaten uzelf te beproeven en ernstig af te vragen: Wat ken ik van deze zaak voor mijzelf? Wat heb ik daarvan ervaren? Als u hier niets van door ondervinding kent, heeft God u dit weer eens laten horen of lezen, opdat u de voorgestelde weg ook echt betreedt. Kent u deze weg niet anders dan met het verstand? Heeft u nooit in waarheid in Gods rechtbank gestaan om daar gerechtvaardigd te worden om niet, door Zijn genade, die in Christus Jezus is? Dan moet u uw hooggeroemde verstand ver van u werpen en de weg gaan waarvan Gods Woord zegt dat de dwazen er zelfs niet op zullen dwalen.

U die deze dingen door bevinding kent, leer het meer en meer begrijpen, dat u niet op grond van uw rechtvaardiging, maar alleen in Christus voor God rechtvaardig bent!

AMEN